

Mälumäng
Postimehes 2017. aasta jaanuaris

1. 3. jaanuari Postimees tutvustas kahel leheküljel raamatut „Kuidas uurida kultuuri? Kultuuriteaduste metodoloogia”. Küsimus pole aga raamatu ega autori kohta, vaid küsime hoopis, missugusest keelest 19. sajandil laenati eesti keelde sõna *kultuur*?

a) inglise keelest   b) saksa keelest   c) vene keelest   d) läti keelest

2. Kes jalgpalluritest pärjati 2016. aastal ilusaima Eesti koondise eest löödud väravaga Hõbepalli auhinnaga? Olgu öeldud, et auhinnasaaja mängib klubijalgpalli Poolas, ta on saanud Hõbepalli tunnustuse koguni 5 korral (2009, 2011, 2012, 2013 ja 2016) ning aastal 2011 nimetati ta aasta kodanikuks.

3. Eesti riik on taas brändiotsingul ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse disainimeeskond avalikustas jaanuaris uue brändi kontseptsiooni. Selle hulka kuulus lisaks rändrahnule ja e-tähele ka uus kirjatüüp. Kuidas on selle nimi? NB! Antud küsimus on kirja pandud uue kirjatüübi *headline*'i kasutades!

a) Piret   b) Tiiu   c) Aino   d) Leili

4. Jaanuarikuus pidas 90. sünnipäeva Elvas elav kirjandusuurija (vt ka pilti). Tema eriliseks huviks on eesti luule, mida ta õpetas ka Tartu Ülikoolis. Kes?

5. Postimees andis „Viimases veerus” teada, et „Tirgutajaid ootas tormipäeval hea noos”. Kahelauselises uudises oli mainitud Pärnut ja vee-elukaid. Küsime, kes või mis on „tirgutajad”?

6. Kelle nimetas ajaleht Postimees aasta inimeseks aastal 2016?

7. Helilooja Arvo Pärt on kahtlemata maailmas tuntuim eestlane. Ühes Eesti linnas peetakse plaani temanimelise kontserdimaja ja kultuurikeskuse rajamiseks. Mis linna rajatakse Pärdi-nimeline keskus?

a) Tallinn   b) Tartu   c) Narva   d) Rakvere

8. 7. jaanuaril tähistati selle eesti kirjaniku 130. sünniaastapäeva. Kui Sa ei ole mingil seletamatul põhjusel lugenud tema raamatuid, oled Sa kindlasti möödunud tema kodumajast ning kindlasti oled Sa näinud mitut tema teoste põhjal valminud filmi. Kes on see aastatel 1887-1953 elanud kirjanik?

9. Ühel Tartu linnaosal on oma kaardirakendus, millega linnaosas seigeldes saab lugeda, missugused lood antud paikadega on seotud. Igale seiklejal on võimalus lisada ka oma lugu. Rakenduse taga on Tartu Linnamuuseum ja Tartu ülikooli etnoloogiamagistrant Tenno Teidearu. Mis linnaosas on võimalus lugude seltsis seigelda?

a) Ülejõe   b) Veeriku   c) Karlova   d) Ropka

10. Kümnevõistluse kahekordne olümpiavõitja ja maailmarekordi omanik (vt ka pilti) teatas koos oma seitsmevõistlejast abikaasaga, et lõpetavad sportlaskarjääri. Kes on see alates 2012. aastast maailma absoluutsesse tippu kuuluv USA sportlane?

11. Jaanuari alguses elas kogu Eesti kaasa kahe kange, Mart Meeru ja Toomas Triisa, vägitegudele Dakari Rallyl, kus eestlased võistlesid ühes kõige keerulisemaks tituleeritud kategoorias - Mal-le Moto klassis, kus sisuliselt igasugune kõrvaline abi tsiklite hooldamisel keelatud oli. Juba see, et mõlemad mehed finišisse jõudsid, oli omaette ime. Ajalukku kirjutasid mehed end veelgi tugevamalt sisse tänu oma tulemustele. Mis kohtadele mehed jõudsid?

12. Keeper Security analüüsi kohaselt sattus möödunud aastal häkkerite kasutusse kümme miljonit kasutajakontot ning neist koguni 17% protsendi ehk 1,7 miljoni konto puhul oli kasutatud just seda parooli. Mis on senini üks populaarsemaid salasõnu?

13. Tartu Ülikooli raamatukogu on olnud juba pikka aega suletud, sest seal toimub remont. Seoses sellega võttis sõna semiootik ja kirjandusteadlane Mihhail Lotman, keda häiris raamatukogu töötajate tegevus. Ta ütles, et raamatukogu ülesanne on raamatuid koguda. Mille peale Lotman reageeris?

14. 20. jaanuaril möödus 75 aastat Berliini lähedal asuva Wannsee järve ääres toimunud salakohtumisest, mida tänapäeval tuntakse Wannsee konverentsi nime all. Kohtumisel osalesid paarkümmend Saksa riigi ja SS-ametkondade kõrgemat ametnikku. Mida kohtumisel arutati? Pilt annab vihje.

15. 21. jaanuaril suri Eesti tuntud helilooja, kes on kirjutanud nii koorimuusikat, orkestriteoseid kui ka filmimuusikat. Kellest on jutt?

16. „Kihnu sõnaraamat“ hõlmab sõnavara murdekeelest, mida kõneldakse Kihnus ja Manijal. Sõnaraamatu on koostanud Reene Leas, Reti Könninge, Silvi Murulauk ja Ellen Niit ning toimetanud Karl Pajusalu ja Jüri Viikberg. Sõnaraamat on mõeldud eelkõige kihnlastele, kihnu keele õppijatele ja kasutajatele, aga ka kõigile neile, kes tunnevad huvi selle eripärase keele ja kultuuri vastu. Mitu kihnukeelset sõna sõnaraamatus on?

a) üle 6000   b) üle 7000   c) üle 8000   d) üle 9000

17. Eesti pälvis ÜRO lapse õiguste komitee kuulamistel tunnustust. Mille eest?

18. Tartus valiti esimest korda linnakirjanikku. Kes selleks sai?

19. Jaanuarikuu viimastel päevadel tekitas kõneainet Jüri Ratase ettepanek anda kõigile 25 aastat Eestis elanud halli passi omanikele Eesti kodakondsus. Mis on hall pass?

20. Jaanuari lõpus jagati Eesti muusikaauhindu. Kes sai elutööpreemia ehk kes on pildil?

Vastused

1. b) saksa keelest
2. Konstantin Vassiljev
3. c) Aino
4. Karl Muru
5. Turgutajad on sikuti/ turguga kalamehed. Postimees on pidanud silmas jääaugust õngitsevaid kalamehi.
6. Tõnis Lukas, Eesti Rahva Muuseumi direktori
7. d) Rakvere
8. Oskar Luts
9. a) Ülejõe
10. Ashton Eaton
11. Oma võistlusklassis oli Toomas Triisa esimene ja Mart Meeru kuues.
12. 123456
13. Raamatute viskamine prügikasti
14. nn juudiküsimuse lahendamine. Sakslased panid paika, mida juutidega tegema hakatakse/tehakse
15. Veljo Tormis
16. a) üle 6000
Raamatusse on mahtunud enam kui 6000 sõna, lisaks veel valik isiku- ning kohanimesid. Märksõnade hulka on valitud nii Kihnule iseloomulikke iidseid sõnu kui ka neid, mis on murdekeelde tulnud alles viimastel kümnenditel. Sõnade tarvitamist hõlbustavad lisatud põhivormid ja näitelauseid nii kihnu kui ka kirjakeeles.
17. Uue lastekaitseaduse ja laste kehalise karistamise keelustamise eest
18. Kristiina Ehin
19. Välismaalase pass Eestis elavale inimesele, kellel ei ole ühegi riigi kodanodsust (või koduriigi passi).
20. Villu Tamme